

# SLOVENSKI VESTNIK

Celovec • četrtek • 15. april 1999

štev. 15 (3009) • letnik 54 • cena 10 šil. • 0,73 evra

## ZSO za konstruktivno sodelovanje v sosvetu

**D**ialog med državo in manjšino ter med večino in manjšino je potreben. Kjer takega dialoga ni, se odnosi lahko še bolj zaostrijo. To je ena izmed izkušenj iz morije na Balkanu. Zaenkrat k sosvetu ni alternative. Ni namreč pričakovati, da bi avstrijski parlament kratkoročno spremenil tozadevno zakonodajo.

Poskus Narodnega sveta koroških Slovencev, da bi z zamrznitvijo sodelovanja v sosvetu sprovciral krizo sosveta ni uspel. Zdaj je vprašanje zelo jasno: ali bo NSKS v sosvetu sodeloval ali pa bodo tisti, ki se trikrat seje ne bodo udeležili, izgubili mesto v njem in vlada bo morala ponovno pozvati osrednje organizacije – ZSO, NSKS, KKZ in SPZ – za dodatne predloge, ki jih bo potem z odločbo imenovala za člane sosveta.

To je formalnopravna plat medalje. Vsebinsko pa je tudi jasno, da je forum dialoga potreben. Seveda je popoln nesmisel, če se govori o tem, da naj bi bil sosvet predstavništvo manjšine. To seveda ni, je posvetovalni organ vlade.

Tudi govorice o tem, da stranke odločajo o delu sosveta, so brez osnove. Dejstvo je, da je večina sklepov bila sprejeta bodisi soglasno ali pa z veliko večino. Je pa res, da so bili nekateri sklepi sprejeti z različnimi večinami, tudi npr. z glasovi NSKS, ÖVP in FPÖ ali pa z glasovi ZSO, SPÖ in FPÖ. Vsi člani sosveta imajo pač glasovalno pravico.

Za kritiko NSKS se v resnici skriva koncept politične avtonomije manjšine. Toda ta koncept v resnici nima zaslombe med ljudmi. Navsezadnje so volitve marca tega leta jasno pokazale, da koncept politizacije manjšine v smislu narodne stranke podpira le okoli dva tisoč volilcev.

To so dejstva in zato je tudi jasno, da k sosvetu kot organu dialoga ni alternative.

Dr. Marjan Sturm,  
predsednik sosveta



Radišani so s Kishonovim Angelom varuhom uprizorili koroški prvenec.

stran 5

### PREBLISK

■ Včasih smo mu rekli tudi začarani krog. Bolj prilivamo olja, bolj gori. Ko razumne zadeve postanejo zgolj čustvene in nekdo še prilije demagoško in populistično olje, se stvari razvijajo samo še po emocijah. Tak občutek sem dobil v Srbiji, tak občutek pa je tudi ob gledanju in poslušanju evropskih televizijskih oddaj. Vsi imajo prav. Vsak v svojem vizionarstvu. Le tisti, ki je slučajno sedel v vlaku, ki ga je zadela raketa, ali pa tisti, ki zaradi porušenega mostu in pretrganega vodovoda stoji po več ur za kanto vode, ta nima kaj reči. Njemu je bila z bombami izkazana humanitarna pomoč. Hvala zanj! Tako se dogaja po tem svetu.

Kurdi? Kaj pa bomo z njimi! Saj jih je menda samo okrog trideset milijonov. Kaj pa bodo s svojo državo?

Afrika–Ruanda: baje je v pokolih pred dvema letoma izgubilo življenje okrog pol milijona ljudi. Oh, saj je na svetu

### Vražji ples

že dovolj lačnih, to je od njih le nekaj odstotkov, itd, itd,....

Albanci na Kosovu so pošteni ljudje. Imajo pač svoje iluzije o samostojnosti. A Nato se ne bi zmenil zanje, če ne bi bila Jugoslavija (bolje Srbija), v katere okviru živijo, edina podaljšana noga Rusije v tem delu sveta.

J. R.

KPD ŠMIHEL IN SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA | PLESNA PREDSTAVA



## Ta vražji jazz

PETEK | 16. 4. '99 | 20.00 | FARNA DVORANA | ŠMIHEL

Gostuje plesna skupina plesne šole Mojce Horvat iz Ljubljane

## Slovenija v EU šele čez 15 do 20 let

Ob svojem zaprisežnem govoru za koroškega deželnega glavarja se je Jörg Haider obregnil tudi ob Slovenijo. Dejal je, da lahko postane članica Evropske unije šele v času od 15 do 20 let, ko bo dosegla cenzus 75 odstotkov nacionalnega proizvoda republike Avstrije. Zahte-

val je tudi ureditev razmer (bolje zaprtje) okrog jedrske elektrarne Krško, ki da po njegovih podatkih ni povsem varna. O drugih odprtih vprašanjih (nemška oz. avstrijska manjšina v Sloveniji, op. ured.) pa se bo neposredno pogovarjal s Slovenijo.

## ZDA za vojno še štiri milijarde

Včeraj je ameriška vlada kongresu predlagala da ji za sodelovanje v združenih enotah v vojni proti Jugoslaviji odobri dodatno 4 milijarde dolarjev. Po mesečnem izračunu stroškov ene milijarde se Združene

države pripravljajo na še trimesečno vojno v Jugoslaviji. Škoda, ki je nastala v teh dobrih treh tednih v Jugoslaviji presega že milijardo dolarjev, koliko pa je bo v naslednjih mesecih, nihče ne more preceniti.

## Mirovne pobude

Po le delnem uspehu srečanja zunanjih ministrov ZDA in Rusije, Albrightove in Ivanova, v Oslu je posredniško misijo med Natom in Jugoslavijo priprav-

ljen prevzeti tudi generalni sekretar Združenih narodov Kofi Annan. Tako se konflikt prenasa na verodostojnega posredovalca, Organizacijo združenih narodov, in s tem pridobiva na uspešnosti.

## Amerika bo Hrvaški prodala orožje

V zahvalo za zavezništvo ob napadu na Jugoslavijo bodo Združene države Amerike prekinile embargo do Hrvaške in ji prodale nekaj orožja. Med dru-

gim tudi bojna letala. Ob tem bodo tudi na eno oko zamižale pri zahtevi za izročitev vojnih zločincev v bosanski vojni haaškemu sodišču.



Ob obletnici izseljenstva v aprilu leta 1942  
ZVEZA SLOVENSKIH IZSELJENCEV  
vabi na večer z naslovom

»Priče časa pripovedujejo  
o preganjanju  
koroških Slovencev«

v soboto, 17. aprila 1999, ob 20. uri  
v k & k centru v Šentjanžu v Rožu

Nekdanji izseljenci bodo obujali spomine na čase pregnanstva v dobi nacističnega nasilja.

O takratnih dogodkih pa bo govorila tudi obširna razstava dokumentov in slik.

Na večer s pričami časa vse, še posebej pa mladino, prisrčno vabi

Zveza Slovenskih izseljencev

## SPOMINSKA SVEČANOST

## Nikoli več ...

Že več kot pol stoletja je od tega, ko se je del slovenske narodne skupnosti v Železni Kapli in njeni okolici začel upirati nacistični strahovladi. Protifašistično gibanje, katerega je soorganiziral domačin Franc Pasterk – Lenart skupno s številnimi mladimi moškimi in ženami je našel svoj zadnji počitek s soborci in soborkami na kapelškem pokopališču (skupno število žrtev na domačem pokopališču je 183).

Številni obiskovalci od blizu in daleč so se zbrali preteklo nedeljo kljub rahlem dežju na kapelškem pokopališču, da se spomnijo tem žrtvam iz dobe preganjanja in trpljenja. Prišli so tudi mnogi člani krajevnih borčevskih organizacij iz sosednje Slovenije.

Predsednik Koroških partizanov in prijateljev odpora v Celovcu Peter Kuhar je v pozdravu v uvodnem govoru opozoril na pomen protifašistične borbe koroških Slovencev, katerega je po dolgih letih prizadevnega dela ZKP končno priznala tudi Republika Avstrija. V zvezi s političnimi spremembami na Koroškem po deželnozborskih volitvah je dejal: »Položaj na Koroškem je danes drugačen. Dobili smo deželnega glavarja, ki ima po izjavah v časopisih drugačno mnenje o koroških partizanih in njihovi borbi. Naj mu bo prej ali slej znano, da so se partizani borili v sklopu zavzeznih sil v mejah tretjega rajha. Z njimi so bili tudi nemškogovoreči avstrijski tovariši, ki

so sestavljali tri bataljone. Koroški Slovenci so nazivem preživeli in sicer pod najtežjimi pogoji. Danes si želimo mir. Odklanjamo vsako mazaško akcijo, bodisi na Vrhu ali na partizanskih spomenikih. Želimo si tudi čimprejšnjo mirno rešitev konflikta na Balkanu.«

Župnik Poldež Zunder se je kratko in dostojno spomnil vseh domačih žrtev in opozoril

na gorja v zvezi s konfliktom na Balkanu s skupno molitvijo.

Številnim udeležencem spominske svečanosti je spregovoril predsednik Zveze slovenskih organizacij Marjan Sturm. Svečanost je kulturno zaokrožil z domoljubnimi pesmimi domači lovski pevski zbor. Prireditev so počastili tudi predsednik Zveze slovenskih izseljencev Jože Partl, namestnik župana Železne Kaple Franc-Jozef Smrtnik, predsednica Zveze slovenskih žena Milka Kokot, predsednik SPZ Gustav Brumnik in drugi.

M. Š



Spominsko svečanost je zaokrožil domači lovski pevski zbor

## Iz govora dr. Marjana Sturma

Če pogledamo naokoli, potem se včasih sprašujem, ali se je človeštvo res kaj naučilo iz preteklosti? Miselnost etničnega čiščenja, ki so ga nacionalsocialisti perfekcionirali do industrializiranega pobijanja drugih – po njihovem manjvrednih narodov – je še vedno prisotna, bodisi na Balkanu ali drugod.

Sporočilo iz našega današnjega srečanja ne more biti

drugačno kot NIKOLI VEČ! Sporočilo današnjega srečanja pa je tudi v tem, da so sožitje, strpnost, odprtost vrednote, ki jih je treba uveljavljati vsakodnevno v ožjem, da, celo najožjem in širšem prostoru. Povsod tam, kjer se te vrednote začenejo rušiti, ni več daleč do tistega trenutka, ko svoje opravi orožje, vsaj tako lahko razmišljamo dogajanja preteklih 10 let na Balkanu.

## KOMENTAR

Še pomnite, volilke in volilci? Nikoli in nikdar da ne bo volila Haiderja za deželnega glavarja, je prisegala Avstrijska ljudska stranka v pravkar preteklem volilnem boju. In koroški socialdemokrati so bili »zgodovinski« boj s parolo »Ausserwinklerjev ali Haider«. In čeprav imata ÖVP in SPÖ skupaj slej ko prej večino odbornikov v deželnem zboru, se nista domeni za skupnega alternativnega kandidata, temveč je Haider postal deželni šef. Pa še obljubo so držali: Ausserwinkler se je poslovil (z njim je šlo tudi Blatnikovo mesto v zveznem svetu), 12 odbornikov SPÖ je s kislim obrazom glasovalo za lastnega kandidata Schillerja, ÖVP pa se je elegantno vzdržala glasovanja in tako omogočila, da je 16 svobodnjakov izvolilo svojega šefa za deželnega glavarja. Zares je bil srdit, ta boj proti Haiderju ...

Zase oziroma za svobodnjake je rezerviral ideološko najbolj občutljive kompetence: med drugim za kulturo (»hitro bomo prepričali delovanje tistih, ki z denarjem iz koroških davkov blatijo Koroško znotraj in zunaj dežele«), za šolstvo – in za manjšinska vprašanja. Kar se slednjih tiče, se bo lotil »odprtih vprašanj, ki tarejo večinsko prebivalstvo na južnem Koroškem, recimo šolstva«. Večinskega prebivalstva, ne manjšinskega. Manjšinska politika nemških nacionali-

stov še nikoli ni imela drugih skrbi kot pa tiste nekega »večinskega« prebivalstva, ki da trpi pod zaščito manjšine. Haider se v tem oziru ni spremenil niti za milimeter. In slej ko prej, kdor meni, da se nacionalizma ne bo poslužil, če mu bo koristilo.

Na drugi strani spravlja svoje politične konkurente v zadrego s kampanjami po vzorcu »čeka za oskrbovanje otrok«. Na prvi pogled gre pri tem za socialno utemeljen

## Odskočna deska

ukrep (ženske, ki so pripravljene ostati doma pri otroku, se bi mesečno nagrajevalo z nekaj tisočaki), po preverjanju vprašanja, kako se naj zadeva finansira, pa za radikalno socialno demontažo, ki v perspektivi ne bi šla samo na račun družbenih vzgojno-varstvenih ustanov, temveč predvsem na račun žensk samih, ki bi se jih dalo na ta način uspešno vezati na domače štiri stene – pa še plačevale bi za to.

Prostor med deželno in zvezno politiko mu daje »ogromno možnosti za oblikovanje politike«, pravi Haider v dunajski »Die Presse«. Zares lepa odskočna deska, ki sta mu jo pripravili SPÖ in ÖVP.

Mirko Messner

## NAŠEMU TEDNIKU IN SLOVENSKEMU VESTNIKU

## V zvezi z najnovejšim dogajanjem med ZSO in NSKS

Zaradi poročil v Našem tedniku, kjer se očitno namenoma večkrat zamolči ali spreminja dejstva, za katera je verjetno soodgovoren NSKS in ki škodijo ZSO ter poglobljajo spor med ZSO in NSKS, odpovedujem naročništvu časopisa Naš tednik.

Posebno negativno je izzvenela velikonočna številka NT (2. 4. 1999) polna napadov na predsednika ZSO. Nikjer v tej številki nisem zasledil poročanja o bistvenih vzrokih za tak razvoj odnosov med organizacijama, zakaj so posebno v letih 1996, 1997 in 1998 NSKS in »njegove« narodnostno-politične organizacije rade volje vzele zase trikrat več letne podpore iz Slovenije kot je bila deležna ZSO, kljub temu, da so vedele za višino podpore ZSO in da je zaradi tega obstoj ZSO resno ogrožen.

Zdi se mi, da način vašega poročanja »nt« v velikonočni številki lahko marsikoga zavede k sovražstvu do drugega.

Do česa lahko privede podpiranje in širjenje nacionalizma posebno v totalitarnih državah, ni treba pojasnjevati.

Vaših pomanjkljivih in strankarsko usmerjenih poročil no-

čem več brati – tako dolgo ne, da peščica vodilnih pri narodnostno-političnih organizacijah NSKS ne uvidi napačno ubrane škodljive poti za odnose ZSO–NSKS, se ne usede k pogovoru, ne prepreči stalne konfrontacije ZSO–NSKS in se ne prične potrebno skupno nastopanje v narodnostno-političnih vprašanjih, kar naj bi se odražalo v poročanju Našega tednika.

Kakšno je »izdajstvo« predsednika ZSO v Celovcu?

Po večletnih poskusih, da bi organizacijske strukture ZSO in NSKS prejele podpore v enaki in zadostni meri, je za ZSO prišel trenutek, ko gre za preživetje organizacije. Za ZSO je bilo vedno manj denarja, za NSKS pa vedno mnogo več. Postavljalo se je vprašanje, ali se ponekod člani in pristaši v ZSO vključenih organizacij še lahko štejejo za koroške Slovence? Prevladovanje strankarskega mišljenja v narodnostnih vprašanjih in ravnanje po njem je zelo nevarno in neodgovorno početje. Izvir takega početja je mnogokrat osebna korist. To se verjetno dogaja tudi ta čas.

Iz člankov omenjenega NT in

iz njegovih prejšnjih števil se o višini različnih denarnih podpor in zaradi tega nastalih težav pri ZSO ni poročalo kot bi bilo treba. Jaz to ocenjujem kot namerno neobveščanje bralcev zaradi določenih namenov.

Podobno je pri poročanju o gradnji kulturnega doma v Pliberku. (Pred leti sem prenakal manjšo vsoto kot prispevek za gradnjo, ki jo sicer odobravam). 1995. leta so za gradnjo predvideli 22 milijonov šilingov, za leto 1999 pa društvo navede v prošnji na Urad zveznega kanclerja gradbene stroške v višini 40 milijonov šilingov. Tu nekaj ni v redu, a se zamolči. V petih letih se stroški za gradnjo ne morejo podvojiti. Nekdo je nekaj zakrivil in morda celo neodgovorno ravnal. Saj se bo izvedelo.

Denarna pomoč iz Republike Slovenije je omejena. Nujno bi bilo, da vsoto preudarno v skupnem pomenku razdelimo, kar se je za leto 1999 menda zgodilo in kar naj bi Republika Slovenija upoštevala. Govoriti eno, delati pa drugo si koroški Slovenci ne moremo privoščiti. Dejstvo je, da vsaka organiza-

cija, društvo ali ustanova za svoje delo poleg mnogo idealizma potrebuje še denar.

Neokusno napadanje človeka, ki je po svoji funkciji dolžan ZSO rešiti propada, ni v smislu obstoja in razvoja slovenske narodne skupnosti na Koroškem. Sturm je v najkrajšem času moral najti pot, da prepreči razpustitev ZSO.

Uničenje ZSO na Koroškem pa menda ni bil cilj nekaterih posameznikov – Slovencev na Koroškem in v Sloveniji? Hočejo nekateri Sturm prepovedati, da se v hudi sili za ZSO obrani smrtni obsodbe?

Kdor Sturm pripisuje edino krivdo za kompromisni sklep v sosvetu, je ali popolnoma neinformiran, enostransko informiran ali pa želi uničiti ZSO. Kaj noče »nt« kot glasilo NSKS? Se tu more govoriti o neinformiranosti?

Če se mi bo zaradi bolj uravnotežene informiranosti bralcev zdelo potrebno, bom napisal serijo člankov o ravnanju posameznikov – koroških Slovencev v zadevah: šolsko vprašanje pred 15 leti in vloga posameznikov; zadržanje posameznikov v šol-

skih komisijah leta 1987 in v letih 1988 do 1991; milijonske denarne podpore avstrijskih ministrstev za tisk slovenskih učbenikov npr. Mohorjevi; poceni nakup šolskih knjig drugod in prodaja le-teh avstrijski državi z več sto odstotkov profita; podpore iz Slovenije in vplivanje na višino teh podpor iz Celovca; denarne podpore za NSKS iz Jugoslavije od leta 1952 dalje; so koroški slovenski socialisti tudi Slovenci; bo EL skupno zastopstvo koroških Slovencev ter podobno.

Žal »nt« po letu 1988 mojih člankov ni objavljal, tako da bi bili naslednji verjetno natisnjeni le v SV.

Omenil bi še, da sem svojčas preko obeh slovenskih osrednjih organizacij, torej tudi »nt«, posebno v zadevi dvojezičnih ožnak v dvojezični ljudski šoli v Žitari vasi mnogo let doživljal, kakega pomena je enotno nastopanje in podpora vseh ter da le-to vodi do uspehov. Zaradi solidarnosti med nami sem se lažje branil pred napadi iz nemškonacionalnih vrst. Upam, da se zaradi mojega oglašanja k najnovejšemu dogajanju med nami ne bom moral braniti pred napadi iz lastnih vrst.

Franc Kukovica

VOJNA V JUGOSLAVIJI

# Kako najti resnico, kako do rešitve?

Ob sedanjem spopadu na Balkanu, torej ob letalskih in raketnih napadih na Jugoslavijo brez neposredne fizične prisotnosti pehotnih vojakov Nata, se gledalec ali poslušalec elektronskih in tudi pisanih medijev upravičeno sprašuje, kje je resnica. Absolutna verodostojnost trditev ene in druge strani se je že zdavnaj podrla. Zahodni mediji pogosto poročajo nasprotujoče si vesti, vsi pa hlepijo po atraktivnosti; srbski mediji, televizija, radio, časopisi pa obveščajo o drugačni resnici, pri tem pa zamolčujejo človeško katastrofo prebivalstva Kosova. V glavnem pa so vse sedanje informacije podrejene močni vojni propagandi.

Kje je torej resnica? Tudi v tem prispevku je ne boste odkrili, lahko pa si z njegovo pomočjo ustvarite lastno mnenje.

## Neumnosti – absurdi

Motiv napadov obrambne zveze Nato – zagotoviti mir na Kosovu, humanitarna akcija, preprečiti begunstvo, borba proti Miloševiću in ne proti srbskemu (jugoslovanskemu) ljudstvu, napadanje zgolj vojaških in strateških objektov itd. se je izjalovila že po nekaj dneh.

## Dejstva:

1. Mir na Kosovu ni zagotovljen, nasprotno, boji med albansko osvobodilno fronto UČK in srbsko vojsko in policijo so se v času akcije Nata še zaostri.

2. Rakete in bombe še nikdar niso bile humanitarnega značaja; to je čisto navadno sprenevedanje.

3. Begunstvo iz Kosova se po 24. marcu, torej po začetku intervencije Nata, ni niti zaustavilo niti zmanjšalo, temveč je zadobilo razsežnosti v stotisočih.

5. Natova vojaška akcija ni omajala pozicije Slobodana Miloševića, temveč mu je še utrdila položaj, a stotisoči civilni prebivalci Srbije so zaradi nje močno eksistenco prizadeti.

6. Nato s svojimi raketami in bombami ne napada le vojaških in strateških objektov, temveč tudi civilno industrijo, preskrbovalne centre in linije, kraje nevojaškega pomena, celo spominska obeležja in kulturno-zgodovinske spomenike.

## Primeri:

1. Ob raketiranju in poružitvi cestnega mostu preko Donave v Novem Sadu je bil prekinjen tudi vodovod, ki je oskrboval preko 30 tisoč prebivalcev onstran Donave.

2. S tremi raketami Nata je bila uničena tovarna gospodinj-skih aparatov »Sloboda« v Čačku, nadaljnji napad pa je bil pretekli tork ponoči.

3. Natov napad je uničil mestno jedro rudarskega mesta Aleksinca v bližini Niša, v ka-



Porušen most iz leta 1921 v Novem Sadu

terem ni bilo srbske vojske. 4. Z raketiranjem tovarne v Novem Beogradu je ob ogrevanje in toplo vodo 350 tisoč stanovalcev beograjskega predmestja.

5. Večkratno bombardiranje tovarne avtomobilov in lovskih pušk »Zastava« v Kragujevcu je zaradi pušk lahko le izgovor.

6. Kakšno je opravičilo za bombardiranje potniškega vlaka pri Leskovcu?

7. Le kakega strateškega pomena so spomenik preboju osvobodilne vojske v 2. svetovni vojni (Užička republika) na Ka-

povedi 6. aprila 1941 izvedla Hitlerjeva Nemčija, a vzporajanje Nata z dogodki izpred 58 let ni povsem na mestu. Clinton je v teh dneh v javnih srbskih medijih zločinec prve vrste, vsi ostali predsedniki držav članic Nata pa druge. Na beograjski televiziji tudi ni posnetkov beguncev iz Kosova, v zvezi s spopadi tam spodaj pa uporabljajo izraz albanski teroristi.

## Uradna stališča

Ker sem bil vključen v delegacijo Avstrijske komunistične partije, priključenih članov Re-



Pogovori pri Jugoslovanski levici

dinjači, samostan Gračanica in srbsko grobišče, ki so jih Natove sile prav tako raketirale? Toda to je le nekaj primerov!

## In druga stran

Tudi srbski mediji poročajo zelo enostransko in senzacionalno. Resda je bila v teh dneh obletnica bombardiranja Beograda, ki ga je brez vojne na-

volucionarne leninistične lige in italijanske Voco de lavoro (Glas delavstva), katerih potovanje v Jugoslavijo je organizirala ambasada ZR Jugoslavije na Dunaju, sem prisostvoval tudi pri vseh sprejemih in pogovorih s predstavniki treh političnih strank – Jugoslovanski komunisti, Jugoslovanska levica in Socialistična partija Srbije.

## Novi sad – porušeni mostovi

Potem ko nas je v Subotici, obmejnem mestu na severu Vojvodine z velikim številom madžarskega prebivalstva, kar po nekaj urah čakanja (nema problema) prevzel predsednik Jugoslovanskih komunistov Zoran Latinović smo se odpravili v Novi sad. Že ob vstopu v mesto smo ob rafineriji nafte videli skoraj porušeno naselje. Natove rakete niso vedno povsem natančne. Poleg težko prizadete rafinerije pa je strašen pogled na dva preko kilometer dolga porušena mostova. Prvi je bil zgrajen že leta 1921 (na sliki levo) drugi, most svobode, pa bi v oktobru ob prazniku osvoboditve Novega sada leta 1944 praznoval svojo petnajstletnico. Novemu sadu je preostal le še eden, še ta deloma poškodovan, tega pa ob večerih s svojo številno prisotnostjo napolnjujejo prebivalci in ga tako s svojimi telesi varujejo pred raketami.

## Pokončni Beograd

Na sedežu Jugoslovanske levice (JUL), ki jo vodi Mira Marković, žena srbskega predsednika Slobodana Miloševića, nas je sprejel zelo uglašeni in pristojni sekretar za mednarodne odnose prof. Vladimir Štambuk. Obrazložil nam je srbsko stališče (nekoliko pristransko, saj o begun-cih ni hotel govoriti, le trdil je, da je njihov val nastal po začetku Natovih napadov). Najbolj pa je presenetil z obširnim dokumentom, ki ga je jugoslovanska delegacija ponesla v Rambouillet, v katerem je skupaj s sedem na Kosovu živečimi narodnostmi predlagala popolno avtonomijo, a se pogajalci iz kontaktne skupine in albanska delegacija o njem sploh niso hoteli pogovarjati. Očitno je bilo že prepozno in Natove priprave za intervencijo so bile že predaleč.

V tem predlogu je v bistvu zajeto vse, kar sedaj od Srbije oz. Jugoslavije zahteva Nato. Po Štambukovih besedah bi bila to avtonomija enakopravnih narodov, kakršne ne pozna svet.

V trenutni situaciji po tedanjih dvanastih dneh bombardiranja pa je Štambuk naštel zahteve Jugoslavije:

1. prenehanje bombardiranja;
2. izdelava in sprejem začasnega sporazuma na osnovi neposrednih pogovorov z vsemi albanskimi strankami;
3. takojšen pristop k vračanju beguncev;
4. obnova porušene pokrajine tudi z mednarodno pomočjo.

Enako politično linijo nam je ponovil tudi organizacijski sekretar Jugoslovanske levice Ratko Kersmanović.

Tiskovne konference v podporo miru in proti natovskemu bombardiranju se je udeležilo kar oprecejšnje število novinarjev in že zvečer smo na televiziji lahko videli izjave in posnetke.

## Miting na Brankovem mostu

Gostitelji Jugoslovanske levice so nas zvečer povabili na t. i. Brankov most, poimenovan po pesniku Branku Radičeviću. Tam je bil velik shod prebivalstva z namenom, da s svojimi telesi most obvarujejo pred raketiranjem ali bombardiranjem. Na pettisočglavo množico si pač nihče ne upa spustiti bombe. Ta oblika odpora se je porodila po zrušitvi dveh mostov v Novem sadu.

Bilo je prisotnih tudi kar precej politikov, videti je bilo celo Šešlja, predsednika Srbske radikalne stranke. Miting je potekal evforično. Z glasnim skandiranjem so udeleženci skandirali Srbiji, malo manj Jugoslaviji, se znašali nad Natom in zahodnimi »zavezniki«, Clintona primerjali s Hitlerjem, mu obešali Moniko, se norčevali iz Albrightove itd. itd.

Vzdušje je bilo povsem enotno, strnil pa bi ga lahko v parih stavkih: Napadajte nas kolikor hočete, nikoli nas ne boste uničili. Če smo preživeli 500 let pod Turki, bomo tudi vaše napade. Na srbsko ozemlje ne bo stopil noben tuji vojak.

## Bombe ponoči

Brankovega mostu res niso bombardirali, a ob pol ponoči je udarilo, da me je v kilometer zračne linije oddaljenem hotelu vrglo iz postelje. Take eksplozije še nisem slišal. Njenega zvoka ni mogoče opisati. Zanj najbrž še nimamo izrazov. Dejansko v človeku povzroči neko nedefinirano občutje, ko več ne veš, kaj bi počel. Dvakrat zaporedoma je udarilo. Potem pa je bil mir, mir...

## Pri SPS Slobodana Miloševića.

S predsednikom avstrijskih komunistov Walterjem Baierjem sva naslednji dan obiskala še direkcijo Socialistične partije Srbije, ki domuje v nekdanji stavbi CK Zveze komunistov Jugoslavije v Novem Beogradu. Zelo zanimiv pogovor je z nama opravil sekretar za mednarodne odnose Goran Perčević. Povedal sicer ni kaj novega, a že to, da sva že tretjič od različnih strankarskih predstavnikov slišala enako odločenost, je potrdilo, da v tej situaciji v Jugoslaviji ni več različnih mnenj, ni pozicije in opozicije, ampak vlada vsa podpora vodstvu na čelu s Slobodanom.

## Kje je rešitev?

Po srbskem mnenju samo v prekinitvi bombardiranja, v pogovorih z upoštevanjem srbskih stališč, v mednarodni arbitraži Združenih narodov ob izključitvi osovražene Nata.

Kakorkoli že, toda s temi stališči bi se moral strinjati tudi ves mednarodni miroljubni svet.

Jože Rovšek



BOSNA NE MIRUJE

# »Ko bi šli domov, bi se boji spet začeli«

Od febraurja leta 1996 je Avstrija zastopana z lastnim vojaškim kontingentom v okviru SFOR v Bosni. Avstrijci so del transportnega elementa, v katerem so tudi vojaki iz Grčije in Bolgarije. Enota je stacionirana v Visokem, mestecu s 5000 prebivalci, kakih 30 kilometrov severovzhodno od Sarajeva, in je podrejena vrhovnemu poveljstvu SFOR v Ilidži. Trenutno je v Bosni 220 avstrijskih vojakov. Med njimi je tudi nadporočnik Joži Wutte, ki opravlja funkcijo tolmača in je obenem častnik za informiranje. Z njim se je pogovarjal Andrej Leben.



Nadporočnik Joži Wutte

**S katerimi nalogami so poverjeni avstrijski vojaki v Bosni?**

Avstrijski kontingent ima v bistvu samo transportne naloge v okviru mednarodnih enot SFOR. Konkretno imamo v Bosni transportno četo in logistično bazo. Pod poveljstvom SFOR organiziramo prevoze znotraj enot ali pa tudi humanitarne Transporte. Se pravi, če se gradi kaka vojaška baza, transportiramo gradbeni material kot gramoz, opeko in tako naprej. To je bila doslej tudi naša največja naloga.

Večji transporti, ki so bolj izredne narave, pa so humanitarni transporti iz Avstrije v Bosno. Gre za Transporte, ki jih organizirajo razne humanitarne organizacije, ki zbirajo hrano, oble-

ko in druge potrebščine. Mi prevzamemo transport v Bosno in razdelitev pomoči lokalnim organizacijam oziroma neposredno družinam in posameznikom.

**So transportne kapacitete na razpolago tudi civilistom ali zasebnim firmam?**

Mi smo vezani na poveljstvo SFOR in jim damo na razpolago naše kapacitete. Če pa imamo čas oziroma proste kapacitete, prevažamo z našimi tovornjaki tudi za civilne ustanove. V glavnem za lokalne ustanove v Visokem. Pomagamo jim pri izgradnji cest, pomagali smo jim obnoviti osnovno šolo v Visokem in podobno.

**Kako avstrijske vojake sprejemajo v Bosni?**

Akceptanca avstrijske enote je zelo velika. S tem da nimamo bojne, temveč samo transportno enoto v Bosni, ki domačinom zelo konkretno koristi, s tem je tudi sprejemljivost zelo velika. Se pravi, da doslej tudi ni bilo večjih konfliktov z domačini.

**V enoti ste skupaj z Grki in Bolgari. Kako poteka sodelovanje med vami?**

V bistvu je to dobra šola za Avstrijce, ker doslej niso vajeni sodelovanja z drugimi vojskami. V mednarodnih udeleževanjih smo doslej vedno delali v lastnem bataljonu z lastnimi poveljstvi in lastno organiziranostjo. Torej prvič sodelujemo znotraj enote z drugimi nacijami. Sodelovanje je zanimivo in večjih težav do zdaj ni bilo.

**Tudi ne jezikovnih?**

Uradni jezik v SFOR je angleščina in vse, kar poteka med kontingenti, poteka v angleščini. Tu pa tam so seveda težave, vendar če ni drugače, te tudi začno boleti roke od angleščine.

**Sožitje med vojaki poteka torej v redu. Kakšni pa so tvoji osebni vtisi glede sožitja narodov v Bosni? Saj so si ti narodi še pred parimi leti hudo nasprotovali.**

Kolikor sem se pogovarjal s civilisti v Bosni in kolikor sem doslej izvedel od domačinov,

moram pravzaprav povedati, da so perspektive zelo črne. Vseeno je, za katero narodnost gre, vsak trdi, da so mednarodne organizacije edine, ki držijo državo skupaj. V prvi vrsti SFOR, ker je pač oborožena organizacija. Takoj, ko bi SFOR šel domov, bi se boji spet začeli.

**Ali obstajajo območja, kjer je prišlo tudi do vrnitve beguncev?**

Vrnitev beguncev je stvar, ki na papirju zelo dobro funkcionira, v resnici pa pravzaprav doslej ne. Vsaj kar se tiče vrnitve manjšin, se pravi Hrvatov na srbsko področje ali obratno in muslimanov na hrvaško ali srbsko področje. V našem kraju recimo je muslimansko okolje in doslej se Hrvati ali Srbi niso vrnili v večjem številu.

**Kako potemtakem ocenjuješ splošno situacijo v Bosni danes?**

Če si ogledamo načrt za SFOR, kakršen je bil od vsega začetka, ko so podali mandat za pol leta, ki so ga potem vedno podaljšali, lani pa sklenili, da se podaljša v nedogled – to že dobro kaže, kakšne so perspektive za Bosno. Mislim, da brez dolgoročne navzočnosti mednarodnih, tudi oboroženih sil, ne bo mogoče zgraditi enotne države.

**Posamezni narodi v Bosni imajo slej ko prej svoje lastne vojske sile ...**

Formalno je tako, da obstaja v vsaki entiteti, se pravi, po eni strani v muslimansko-hrvaški federaciji in v Republiki Srbski, po ena vojska. Vendar ta vojska, ki je federaciji skupna, ne deluje, tako da imajo tudi tam Hrvati svojo in Muslimani svojo. Neuradno je torej tako, da ima vsaka narodnost svojo lastno vojsko, ki pa je seveda pod kontrolo SFOR.

**Avstrijski vojaki gredo zdaj že četrto leto v Bosno. Je doslej prišlo do kakih večjih incidentov?**

Nevarnosti za kontingent niso toliko v spopadih. Obstajajo dve vrsti nevarnosti. To so po eni strani mine. V Bosni še vedno leži med 3 in 8 milijonov protipehotnih in protitankovskih min. Po drugi strani pa je zelo nevaren in kaotičen cestni promet. In s tem, da smo transportna enota, se seveda vsake toliko časa zgodijo tudi prometne nesreče. Doslej je bila ena nesreča z enim težko ranjenim, sicer pa cel kup manjših.

**Kako dolgo še nameravaš ostati v Bosni?**

Za enkrat sem se obvezal do 16. avgusta, pri čemer sem že izjavil načelno pripravljenost, da bi podaljšal za nadaljnjih šest mesecev.

**Potem pa najboljše želje in veliko uspeha.**

Hvala lepa.

ZALOŽBA DRAVA

## Protirasistična pedagogika v Evropi v teoriji in praksi

V Študijskem centru za izobraževanje odraslih v Celovcu je založba Drava predstavila svojo najnovejšo publikacijo. Gre za knjigo, ki glede tematike izjaha v pravem trenutku – namenjena je protirasistični pedagogiki v Evropi.

Prav na dan, ko se spominjamo tudi na holokavst, so Helga Mrčnikar, vodja založbe Drava, Vladimir Wakounig in Peter Gstettner predstavili nov zbornik na temo antirasizma. Vzlic dogodkov v Evropi je soizdajatelj Vladimir Wakounig uvodoma opozoril na aktualnost naslova knjige. Nastajala je čez večletno obdobje, predvsem na podlagi znanstvenih stikov in izmenjav v okviru delovanja Univerze v Celovcu.

Knjiga vsebuje prispevke osemnajstih avtorjev iz vseh koncev Evrope, med drugim tudi iz Slovenije. Poleg znanstvenih razprav prinaša tudi grafični cikel »Pisma« bosanskega umetnika Petra Waldegga. Waldegg, rojen v Travniku, je pobegnil iz Sarajeva in danes

živi kot učitelj risanja v Celovcu. (Od 20. aprila naprej bodo njegova dela tudi na ogled v Študijskem centru.) Wakounig je posebej izpostavil to alianso vede in umetnosti, tudi kot alianso proti rasizmu.

Nadalje je ugotovil, da se antirasistična pedagogika na nekaterih področjih že uveljavlja, na primer v šolah in pri delu z mladino. Knjiga sama pa da je zasnovana tako, da želi predstaviti

izkušnje s protirasistično pedagogiko tako v tujini, se pravi širom Evrope, kakor tudi nakažati tovrstna prizadevanja na Koroškem. Menil je, prispevki tudi pokažejo, da nihče ni varen pred rasizmom. To je ponazoril tudi s svojim knjižnim prispevkom, v katerem se ukvarja z rasizmom med narodnostnimi manjšinami samimi. Po Wakounigovi oceni funkcionira rasizem zato, ker je uvejavljen v

širšem družbenem sklopu. Rasizem med manjšino samo pa po njegovem pripelje v zadnji konsekvenci prav do nevarnosti samouničevanja manjšine zaradi vse večjega izgrajevanja. Kot posebnost knjige je izpostavil še to, da avtorji ne podajo le analize rasizma, temveč da prikažejo tudi možnosti, kako je moč delovati proti njemu.

Peter Gstettner je v svojem prispevku orisal ozadja nastanka knjige in predstavil znanstveni pristop k tej problematiki, kakor so ga v zadnjih letih razvili na celovski univerzi. Potemtakem so izhajali iz subjektivnega doživljanja diskriminacije in iz potrebe po razpravi o neobdelani antisemitski preteklosti v deželi. Antisemitizem in rasizem sta tolmačena kot pojava, ki ogrožata demokracijo. Omenil je tudi, da politika ne odobrava ravno takih znanstvenih raziskav in opozoril na dilemo, s katero se ubada njegova stroka: Veda sicer lahko predčasno svari pred pojavi nacionalizma, je menil Gstettner, problem pa je v tem, da je nihče

na poslušati in da ne more preprečiti vojn.

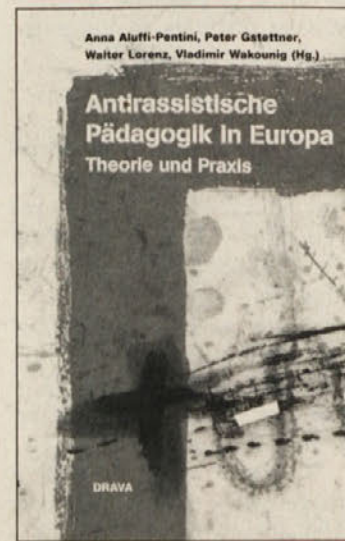
Kaj več o knjigi boste lahko prebrali v eni izmed prihodnjih števil Slovenkega vestnika.

A. L.

Ana Aluffi-Pentini, Peter Gestettner, Walter Lorenz, Vladimir Wakounig (Hg.): Antirassistische Pädagogik in Europa. Theorie und Praxis. (= Slovenske Jahrbücher). Klagenfurt/Celovec 1999, 296 str. 248.–



Vodja založbe Drava dr. Helga Mrčnikar s soizdajateljema as. prof. dr. Mirkom Wakounigom in univ. prof. dr. Petrom Gstettnerjem



PREMIERA »ANGELA VARUHA«

# Kishon na radiškem odru

Za režiserja Nužija Wieserja je značilno, da vsako leto poišče nekaj na Koroškem še neigranega. Tako je tudi letos. Lotil se je odličnega teksta Ephraima Kishona, izraelskega satirika, Angel varuh, v prevodu Tanje Viher. Dokaj zahteven zalogaj. Kishonova satira je zahtevna, sloni na dvotipnih kombinacijah, pri katerih je pomemben vsak poudarek, vsaka

membnega »šribarja« prijavi za službo in uspe. Postane kar vodja oddelka za navodnjavanje. Namišljeni veliki angel varuh postane njegov spremljevalec ves čas, vse dokler mu zaradi poštenosti in celo uspešnosti vodenja oddelka podrejeni z intrigami ne skočijo za vrat.

Tudi meni konec ni všeč, tako nekako je ob zaključku dejal Leiser, dobri duh in prodal

luč dokaj gibljiva, sicer brez filtrov, ki bi lahko še poudarili satiričnost predstave.

V glavni vlogi je nesimpatično vlogo dr. Monroeja odlično zaigral Martin Ogris. Njegovega podrejenega uradnika Steinerja je svojsko oblikoval Daniel Wrulich, prodajalca čaja Leiserja je imenitno predstavil veteran Ludvik Ogris. Aleksander Tolmajer je bil v vlogi juna-



Čaj, čaj – Ludvik Ogris



Dinamika v oddelku za vodovodno oskrbo je bila velika

glasovna niansa. Tega se je režiser očitno zavedal in je zato k sodelovanju kot lektorico povabil Alenko Hain. In splačalo se je. Tekst in vse njegove poante so bile razumljive, smeh zbuja joče, čeprav je bilo v njih veliko satirične resnice.

Za kaj gre? Kishon se v svojem delu spotakne ob administracijo, ki je po svoje navznotraj zelo koruptna, navzven pa oblastna in odločujoča. Pa se znajde brezposeln mladenič, se s priporočilom nekega nepo-

jalec čaja, ki je edini vedel za vse intrige v oddelku. Je pač tako, da nepomembni največkrat največ vedo, kot npr. snazilke, ki po pisarnah praznijo košare z odvrženimi pismi, protesti, prošnjami itd.

Starejša radiška skupina je satiro odigrala zelo uspešno. Jezik je bil skoraj vzoren, mizanscena prava, izpolnjevanje odra harmonična, scena enostavna, a učinkovita, prenesljiva. Glasba med prizori je bila lahkoosvežujoča, kostumerija sodobna,

ka predstave Zvija Pragerja izvršten, njegov stric Jaakov – Erni Hribernik tipičen mali uradnik, in žena Hanna – Tatjana Ogris – pravšnja koristolovka. Nesojenega angela varuha Schaflerja je umestno naivno zaigral Boris Povše, tajnico v oddelku, Shulamit, pa koketno in simpatično Tamara Woschitz. Tehnika je delovala sinhrono.

**Predstava je dosežek, ki je vreden gostovanj po vsej Koroški.** Jože Rovšek

ŠENTJANŽ – k &amp; k

## Dvojna premiera za oko in uho

Pretekli petek so v k & k centru v Šentjanžu pokazali, kako sproščeno lahko poteka dobro pripravljena vernisaža. Slovenjegraški slikar, risbar in objektni umetnik Milan Erič se je prvič predstavil koroškemu občinstvu. In se mu najbrž takoj zapisal v spomin. Namesto da bi uvodoma govoril o sebi, je prebral absurdno smešno zgodbo, ki je nevazovala na razstavljene slike in objekte. Ko da bi hotel povedati: stvari ni treba jemati tako resno, niti umetnosti in tudi umetnika ne.

Z igrivostjo, ki je izžarevala že iz Eričevega nastopa, je obelježeno tudi njegovo likovno delo. Gre za tako igrivost, ki jo vsak podoživlja ali po svoje – spontano – ali pa tudi ne. Opažovalec je ob tej razstavi prepuščen samemu sebi. Primoran je, da si sam tolmači videno, saj objekti niti niso poimenovani. S svojo fantazijo soustvarja podobno eksponatov in jih osmisli. Asociacijam, ki jih sproža kombinacija likovnih motivov, predmetov in otroških igrac, pa niso postavljene nebene meje.



Kaj delajo ti čevljički ob žepni svetilki sredi slike? Odgovor lahko najdete v k & k še do 9. maja

Kot več kot posrečen glasbeni okvir vernisaže se je izkazala ljubljanska skupina »Čompe«, druga koroška premiera tega večera. Skupina šesterih glasbenikov je ustvarila očarljivo napetost med klovnovsko zunanjostjo, igrivim spajanjem

raznih glasbenih stilov in težkimi, poetičnimi besedili od Edvarda Kocbeka do Daneta Zajca. Lepa, temačno-vesela glasba, ki je mogoče opozorila tudi na bolj prikrite odtenke v umetnosti Milan Eriča.

Andrej Leben

ČESTITKE JUBILANTU

## Tonči Schlapper petinsedemdesetletnik

Zdi se, kot da je bilo šele včeraj, ko smo se v prijetni družbi zbrali pri Doberniku na Reki in z jubilentom obujali spomine na skupno prehojene poti. Čeprav se zdi neverjetno, je kolo časa medtem odvrtilo celih pet let. V mislih imam inž. Tončija Schlapperja iz Šentjakoba v Rožu, znanega kulturnika, gospodarstvenika in človeka klene-ga značaja, ki te dni obhaja svoj 75. rojstni dan.

Kdor je zaznaval življenjski utrip naše narodne skupnosti, spremljal dogajanje v južni Koroški od prvih let po drugi svetovni vojni in vse do danes, je gotovo srečal tudi Tončija Schlapperja. Po porazu naci-fašizma se je tedaj mladi Tonči aktivno vključil v delo narodne obnove, zlasti na področju kulture. Bil je zavzet aktivist in zagovornik narodnih pravic slovenskega človeka na Koroškem, zato so ga preganjale tedanje zasedbene oblasti in ga vtaknile celo v ječo. Toda Tonči ni omagal. Postal je še bolj odločen in neustrašen glasnik naše besede. Prijel je tudi za pero. V mesečniku Svoboda je objavljaj svoje pesmi in spise v katerih je izražal ljubezen do svojega naroda in pravico do življenja zatiranih ljudi. Načitan in vsestransko razgledan je bil izvoljen za tajnika Slovenske prosvetne zveze in bil gonilna sila kulturnega življenja slovenskih prosvetnih društev od Šmohorja do Žvabeka. Tonči je bil tudi režiser. Na oder je postavil znana dela, med njimi Cankarjevega Kralja na Betajnovi, Žiškovo Miklovo Zalo, pa tudi igre Mateja Bora, Branislava Nušića in drugih. Se-

stavljal je recitale in sam nastopal kot govornik in recitator slovenske poezije. Marsikdo je tako spoznal Prešerna, Cankarja, Kajuha, Klinarja in druge prvake slovenske besedne umetnosti. Občinstvo je očaral s svojim čudovitim glasom in tankočutnimi interpretacijami. Še danes ga srečavamo na raznih proslavah ali na spominskih svečanostih, na katerih sodeluje kot recitator ali govornik.

Po večletnem delovanju na kulturnem področju se je Tonči posvetil svojemu poklicu kot inženir elektrotehnike. V Šentjakobu v Rožu je z ženo Milenko ustanovil podjetje in trgovino z elektrotehničnimi artikli. Kot uspešen podjetnik je deloval tudi v našem združništvu. Bil je predsednik šentjakobske posojilnice. Deloval je tudi na političnem polju in bil dolga leta odbornik Zveze slovenskih organizacij. Zdaj, ko Tonči Schlapper uživa zasluženi pokoj, lahko spet bolj pozorno spremlja kulturno in politično dogajanje naše narodne skupnosti na Koroškem in, če je treba, povzame besedo in brez ovinkarjenja pove svoje mnenje.

Želimo, da bi bilo tako tudi v bodoče, da bi s svojimi kritičnimi mislimi posegal v našo včasih zaskrbljujoče narodno in kulturnopolitično dogajanje ter nam s svojimi bogatimi izkušnjami stal ob strani. Jubilantu Tončiju Schlapperju želimo, da bi ostal zdrav in čil, da bi bil še mnoga leta naš sopotnik in bi s svojim realnim, a tudi kritičnim pogledom na svet prispeval k pluralnosti v naši narodni skupnosti. *drejko*

RAZSTAVA VELIKEGA SLOVENSKEGA ARHITEKTA

## Jože Plečnik v Parizu

Pravkar se je iztekla Plečnikova razstava v češkem kulturnem centru v Parizu, ki je v znameniti umetniški četrti Sant Germain. Razstava je naslovljena: »Jože Plečnik, slovenski arhitekt v Pragi« in prikazuje predvsem njegovo ustvarjalno delo na Praškem Hradšinu ter po Češkem.

Po Bruslju, razstava torej nadaljuje svojo uspešno »turnejo« po evropskih prestolnicah, saj je bila pri sami otvoritvi množična publika. Jože Plečnik je simbol mlade slovenske državnosti, saj je že pred stoletjem Ljubljano arhitektonsko oblikoval v slovensko prestolnico. Še zlasti za

Čehe pa je arhitekt demokracije. Razstavišče to na najlepši način prikaže. Današnji češki kulturni center v Parizu je bil namreč v času prve svetovne vojne sedež prve češkoslovaške eksilne vlade predsednika Masaryka. Le-ta je kasneje posodobil za mlado češkoslovaško republiko simbol dolge samostojne državnosti, praški Hradšin. Razstava, ki so jo soorganizirala češka in slovenska ustanova, pa tudi na zelo lep način nadaljuje dolgoletno tradicijo češkoslovenskega sodelovanja, ki smo ga sooblikovali tudi koroški Slovenci.

Bojan-Ilija Šturm-Šnabl

## PRIREDITVE

## ČETRTEK, 15. 4.

CELOVEC, ORF-teatr  
18.00 25. jubilejni koncert glasbenih  
šol Gorenjske in zamejstva

GRADEC, KSŠŠG  
20.00 Koncert z Zoranom Predin  
in Mar Django Quartett

## PETEK, 16. 4.

ŠKOFIČE, društvena soba –  
SPD Edinost  
19.00 10-letnica Glasbene šole –  
oddelek Škofiče

BOROVlje, pri Cingelcu na Trati  
19.30 Premiera filmov »Orodje s koro-  
ških podstrešij« in »O saneh«

ŠENTJANŽ, k & k – SPD Bilka  
20.00 Gledališka: »Kaj pa Leonardo?«  
Gostuje: KD Stična

ŠMIHEL, KPD/SPZ, farna dvorana  
20.00 Plesna pred. »Ta vražji jazz«

## SOBOTA, 17. 4.

TINJE, v domu – KKZ, SPZ  
09.00 Projektni menedžment.  
Vodi: Dr. Gerald Gröchenig

TINJE, v domu – Sodalitas  
09.30 Kompozicija barv z znanim  
umetnikom Thomasom Miklom

HODIŠE, v grajski štali –  
SPD Zvezda  
11.00 Delavnica Bobnanja.  
Vodi: Paulus Worku iz Etiopije.  
Prijava: Franci Spitzer,  
tel. 04273/23 70

BOROVlje, pri Cingelcu na Trati  
– SPD Borovlje  
20.00 »Pleskarji nimajo spominov«  
(Dario Fo). Nastopa: gledališka  
skupina KPD Planina iz Sel

SELE-BOROVNICA, v gostilni  
Terk – Alpski klub Obir  
20.00 Srečanje ansamblov treh dežel.

ŠENTJANŽ, k & k – ZSI  
20.00 Priče časa pripovedujejo o pre-  
ganjanju koroških Slovencev

ŠKOCJAN, kulturna dvorana Kasl  
SPD Vinko Poljanec, KD Škocjan  
20.00 Vigredni koncert

## NEDELJA, 18. 4.

ŠENTLIPŠ, farna dvorana –  
Farna mladina Šentlipš  
9.15 Gledališka predstava: »Dvo pora  
se ženta«. Nastopa: igralska  
skupina Zvabek

KOTMARA VAS, ljudska šola –  
SPD Gorjanci  
14.30 Koncert: »Zbori pojejo«

ROŽEK, ljudska šola – KD Peter  
Markovič, KKZ  
14.30 Srečanje mladinskih zborov

## TOREK, 20. 4.

CELOVEC, v dvorani  
Modestovega doma – Društvo  
»Glasbena šola«

19.00 Občni zbor  
ŠMIHEL, farna dvorana – KPD  
19.00 Predstavitel: »Šmihel in drugi  
krajci južne Koroške« ter »Slove-  
nija pred 200 leti«; dr. V. Rajšp  
bo predstavil stare zemljevide

CELOVEC, KHG, Neptunweg 12 –  
KSŠŠK

20.00 Filmski večer »Steorotyp«

GRADEC, KSŠŠG – KSŠŠG  
20.00 Predstavitel knjige:  
»Kärnten unten durch«

## ČETRTEK, 22. 4.

ŠENTJANŽ V ROŽU, k&k – k&k  
20.00 Monodrama »Karajan C«. Igra: Branko Šturbej

## SLIŠATI IN VIDETI

Močna ženska –  
umetnica ustvarja  
in postavlja znake

Meina Schellander je oseba izrednega značaja. Leta dolgo že ustvarja umetniška dela, ki se večkrat formalno neposredno in abruptno razlikujejo, se pa dajo »razumeti« samo v povezavi z prejšnjimi deli. Je perfekcionista, tako da dovršitev ali uresničitev del traja lahko zelo dolgo. Umetnica ne dela kompromisov. Estetska izpoved njenih ustvarjanj je samo delni vidik, za katerim se skriva jedro.

Tako piše v knjigi »Kopf und Quer«, ki je konec leta 1998 izšla pri založbi Ritter o umetnici Meini Schellander. Prva obširna monografija o njenem delu prikazuje njen ustvarjalni razvoj. Knjiga predstavlja različna slikarska dela, instalacije, skulpture, sicer pa v njej spoznavamo Meino Schellander tudi kot umetnico pisane besede.

Ko umetnost Meine Schellander razumsko ne moremo spoznati, se lahko samo prepustimo globoki izpovedi določene drže umetnice.



Thomas Zaunschirm: Meina Schellander – Kopf und Quer. Ritter Verlag / Založba Ritter

## Kulturni teden koroških Slovencev v Wolfsbergu

## Ponedeljek, 26. 4. 1999, 19.30

Prireditveni center – otvoritev kulturnega tedna, glasbeni okvir: Glasbena šola Celovec in Musikschule Wolfsberg. Nato otvoritev razstave del bratov Čertov – glasba: Kvartet bratov Smrtnik. Razstava del bratov Čertov je odprta do 14. 5. '99, po-pe 8.00–18.00

## Torek, 27. 4. 1999, 19.30

Mestna knjižnica: literarni večer – breta Fabjan Hafner in Wilhelm Kuehs

## Sreda, 28. 4. 1999, 19.30

Mestna hiša – Slavnostna dvorana: koncert klasične glasbe: Andreja Wuzella-Močilnik (klavir), Margit Gastra-

ger (klavir), Kristijan Filipič (prečna flavta), Gabriel Lipuš (bariton)

## Ponedeljek, 3. 5. 1999, 19.30

Grad Silberberg: Orig. Nachbarn Duo (Peter Raab (simfoneta) in Rolf Holub (tenorski rog) – »Das Dreiviertelprogramm«

## Torek, 4. 5. 1999, 19.30

Mestna hiša – Slavnostna dvorana: zborovski koncert: sodelujejo: Oktet Suha, zbor AGV Frantschach, zbor Singkreis Wolfsberg, Mešani pevski zbor Radiše

PROST VSTOP!

## OGLAS

Zelo lepo obnovljeno hišo s teraso (70 m<sup>2</sup>) v centru Pirana prodamo za 160.000 DEM

Informacije: tel.: 00386/61/136 11 80

## PRAZNUJEJO! Tanja Ro-

gaunig z Radiš – 15. rojstni dan; Angelika Polesnik iz Vogrč – 19. rojstni dan; Ana Lederwasch z Bistrice v Rožu – rojstni dan; Mirko Janežič iz Šentjakoba – rojstni dan; Giti Pasterk iz Dobrle vasi – 25. rojstni dan; Helena Dovjak iz Sel – 86. rojstni dan; Stanka Pegrin s Šajde – rojstni dan; Jozi Nagele iz Šentjakoba – 70. rojstni dan; Helena Wuttej iz Pogreč – 78. rojstni dan; Helena Omač iz Spodnjih Vinar – rojstni dan; Peter Stern iz Stare vasi – rojstni dan; Barbara Wutte iz Podgrada pri Klopincu – 80. rojstni dan; Marija Fugger s Tešnje pri Šentjakobu – osebni praznik; Evelin Nečemer iz Lepene – 35. rojstni dan; Anton Karner iz Hudega kraja na Djekšah – 70. rojstni dan; Adrian Mandl iz Pliberka – rojstni dan; Cita in Valentin Šumnik iz Črgovič – rojstni dan; Katarina Cvelj iz Nonče vasi – 90. rojstni dan; Marija Sadovnik iz Čepič – 75. rojstni dan; Zalika Sucher z Reke pri Šentjakobu – 41. rojstni dan; Helena Mioschek z

**SLOVENSKI VESTNIK**

čestita!

Apač – rojstni dan; Dini Fugger z Hodnine – 72. rojstni dan; Majda Notsch s Čermernice – 40. rojstni dan; župnik Tomaž Holmar z Obirskega – rojstni dan; inž. Tonči Schlapper iz Šentjakoba – 75. rojstni dan

Slovenski vestnik – usmerjenost lista  
seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim poudarkom na narodnopolitičnem interesu.  
SV prejema podpore iz sredstev za pospeševanje narodnih manjšin.

tel. 0463/514300-0 • faks -71

## UREDNIKA

dr. Andrej Leben (-34) ..... Jože Rovšek (-30)  
Tajništvo ..... Urška Brumnik (-14)  
Naročniška služba ..... Milka Kokot (-40)  
Prireditve ..... Andrea Metschina (-22)

## IZDAJATELJ IN ZALOŽNIK

Zveza slovenskih organizacij na Koroškem

## TISK

Založniška in tiskarska družba z o. j. DRAVA  
tel. 0463/50566

## VSI

Tarviser Straže 16, A-9020 Klagenfurt/Celovec

## RADIO KOROŠKA

SLOVENSKE ODDAJE

## ČETRTEK, 15. 4.

18.10 Rož – Podjuna – Zilja

## PETEK, 16. 4.

18.10 Utrip kulture

## SOBOTA, 17. 4.

18.10 Od pesmi do pesmi –  
od srca do srca

## NEDELJA, 18. 4.

6.08 Dobro jutro, Koroška / Guten  
Morgen, Kärnten! (Gabi Amruš)  
18.00 Studio ob 18.00

## PONEDELJEK, 19. 4.

18.10 Kratek stik

## TOREK, 20. 4.

18.10 Otroška oddaja

## SREDA, 21. 4.

18.10 Glasbena mavrica  
21.04 Koncert glasbenih šol treh dežel

## DOBER DAN, KOROŠKA

## NEDELJA, 18. 4.

13.30 ORF 2  
Jubilejno 25. srečanje glasbenih šol treh dežel: Slovenske glasbene šole podpirajo akcijo »Sosed v stiski« • Vrnitev premoženja koroškim Slovincem iz obdobja po nasilni razglasitvi in pregonu • V dveh mesecih bo jasno, kdo dobi zimske olimpijske igre leta 2006 – V Celovcu in sosednjih regijah optimizem za igre »Brez meja« • Rešitev iz stiske? Ponovni pogovori po napovedani prekinitvi gradbenih del za Kulturni dom Pliberk • »Živeti ob meji«: Skupna kulturna deščina v jeziku, literaturi in kmečki arhitekturi. Predsodki in nova prijateljstva.

## RADIO KOROTAN

na frekvencah 105.5, 106.8 in 100.9

6.00 Dobro jutro, sonce  
8.00 Domače viže in zborovska glasba  
8.30 Živa (do 10.00)  
14.00 V taberni  
16.00 Od štirih do šestih –  
informacije o dnevnih dogodkih

## NEDELJA, 18. 4.

8.00 Zajtrk s profilom  
15.30 Voščila

## RADIO AGORA

na frekvencah 105.5, 106.8 in 100.9

## OD PONEDELJKA DO PETKA:

10.00 Kalejdoskop  
11.30 Infoteka  
12.00 Poročila BBC  
12.10 Divan (glasba)  
13.00 Magazin PO: Alpe-Adria, TO: V pogovoru, SR: Po Koroškem, ČE: Radio Aktiv, PE: Kultura, SO: Die Welt ein Dorf  
18.00 PO: CD tedna, TO: Šport, SR: V pogovoru, OSTALI DNEVI: Glasba.  
18.45 Poročila BBC  
19.00 Otroški kotichek  
19.15 vsako drugo sredo: stay tuned  
20.00 Glasba

## SOBOTA

18.00 100 decibelov  
20.00 Jugorock

## NEDELJA

10.00 Evropa v enem tednu (BBC)  
11.00 Literarna kavarna  
(ponov. TO 22.00)

ŠENTJANŽ PRI DRAVOGRADU

## Srečanje v Domu borcev

V okviru krajevnega odbora ZZB NOB Šentjanž je minulo soboto v Domu borcev potekalo srečanje članov te organizacije, njihovih sorcev in nekaterih gostov. Prisrčno snidenje starih znancev in tiski rok so že na začetku potrdili, kako pomembno je ljudem druženje.

Predsednik krajevnega odbora Franc Bart je v prvem delu blizu stočlanskemu občinstvu najprej govoril o 80. obletnici slovenskega tabora v Šentjanžu, ko je v razgretih političnih razmerah nastopil prvak politične stranke dr. Anton Korošec. Napovedal je okroglo mizo na to temo še v prvi polovici tega leta, pod vodstvom Koroškega po-



Mihaela Mihelič-Zavec

Foto: SV

krajinskega muzeja Slovenj Gradec. Nato je spomnil na 55. obletnico tragičnih dogodkov, ko se je okupator znesel nad zavednimi družinami iz Bukovske vasi, Jedrti in Šentjanža ter jih razselil po taboriščih. Udeleženci srečanja so med drugim sprejeli predlog, da naj njihov že blizu petdeset let star Dom borcev poleg NOB, v bodoče simbolizira še ostale politične in vojne dogodke na Koroškem, pomembne za Slovenijo. Podprli so idejo, da se vgradijo spominske plošče kot priznanje slovenskemu taboru, graditeljem

Doma ter domači pihalni godbi. Sicer pa so podelili priznanja oz. spomenice krajanom in nekdanjim sokrajanom za medvojno trpljenje in za vidne dosežke povojnega razvoja kraja.

Zbranim je bila predstavljena letošnja dobitnica srebrne plakete, ki jo podeljuje Republiški odbor ZZB NOB za rezultate dela v organizaciji, Mihaela Mihelič-Zavec iz Dravogradu. Priznanje ji je izročil

predstavnik Koroške pokrajine v tem odboru Boris Florjančič. Zbranim je tudi položil na srce, naj pomlajujejo organizacijo z novim članstvom, ki bo zagovarjalo pridobitve in cilje NOB.

Prijetno razpoloženje med občinstvom se je stopnjevalo ob harmoniki in s partizanskimi pesmimi ter družabnim programom, kot je kviz o poznavanju zgodovine kraja.

S. Š.

ČRNA NA KOROŠKEM

## Iskanje virov dohodka na višinskih kmetijah

V soboto, 10. aprila, je v hotelu Krnes potekal občni zbor podružnice Slovenske ljudske stranke v občini Črna, ki šteje 72 članov, vodi pa jo Marjan Slemenšek. Posvetovanju je prisostvoval tudi minister za kmetijstvo, prehrano in gozdarstvo Ciril Smrkolj, prav tako član SLS, ki se je tokrat že drugič pogovarjal s Črnjani. Po uvodnem delu, kjer je minister predstavil delo ministrstva, probleme in uspehe vladne koalicije ter napore v procesu vključevanja Slovenije in njenega kmetijstva v Evropsko unijo, se je razvila živahna razprava, ki je razkrila prizadetost kmetij zaradi posledic industrijskega onesnaževanja v preteklosti in probleme zaradi težjih pogojev kmetovanja, ki že povzročajo ob padcu dohodka kmetij so-

cialne stiske. Onesnaženost okolja, ki pomeni slabši prirastek, umiranje dreves, je družba do leta 1991 prizadetim kmetijam nadoknadila z odškodninami. Kmetje se od takrat počutijo prikrajšane, ministrstvo za kmetijstvo pa je že sprožilo postopek za ureditev tega problema. Možen vir dohodka vidijo kmetje tudi v pridobivanju koncesij za gospodarjenje v gozdnih površinah v okviru pogodbenega najema.

Sedaj smejo to opravljati gozdna gospodarstva. Pri spremembi zakona o skladu kmetijskih zemljišč in gozdov si na ministrstvu za kmetijstvo prizadevajo omogočiti tudi tem gorskim kmetijam pridobiti te koncesije ter tako pomagati pri njihovem obstoju. Nadalje se je na posvetu izoblikoval tudi

predlog spremembe zakona o lovstvu, da bi lahko tudi lastniki gozdnih površin razpolagali z divjadjo v okviru predpisov ter tako ustvarjali dodatni dohodek.

Zboru je prisostvoval tudi župan Črne na Koroškem Franc Stakne, sicer član Združene liste socialnih demokratov, ki je med drugim pojasnil, da se ne strinja s tistimi, ki pravijo, da pri vladnih resorjih, ki jih vodijo ministri ljudske stranke, lahko kaj oporavijo le člani imenovane stranke. Za primer je navedel naselje Javorje, kjer občina ustvarja pogoje za razmah turističnih kmetij. Naredili so že prve kilometre asfaltirane ceste in pri tem prizadevanjih jih je podprlo ministrstvo za kmetijstvo, prehrano in gozdarstvo.

S. Š.

9. aprila je praznovala v 9. krogih svojih prijateljev, sorodnikov in znancev daleč naokoli znana, spoštovana Božičeva mati – Katarina Cvelf, roj. Rasinger, svojo 90. obletnico. Jubilančka je zagledala luč sveta pri sv. Križu pri Jesenicah. Ta gorjski rojstni kraj pa je morala leta 1919 zapustiti in iti s svojimi starši na Koroško in to k Rešu na Blato pri Pliberku. Njeni starši Rasinger so takrat svoja posestva zamenjali s takratnim lastnikom Rešove kmetije, Paplerjem. Ni se bilo lahko vživeti v razmere pri nas in v vasi. Bili so novinci, znajti so se morali med ljudmi in se sprijazniti z novim okoljem. Mladi Katarini se ni bilo težko vživeti, ker je bila bistra in iznajdljiva. Kmalu je našla prijateljice in kaj kmalu se je vključila v delo prosvetnega društva in z njim sodelovala, igrala in pela.

V tem zagnanem udejstvovanju in delu na kmetiji staršev se je spoznala s svojim bodočim možem Božičevem Poldetom Cvelfom in ponovno se

je morala preseliti v bližnje Čirkovče, da tam prevzame gospodinjstvo in vso skrb za ohranitev domačije. Z vso svojo pridnostjo, preudarjenostjo in željo po napredku z možem Poldetom se je zagnala in za-

NONČA VAS  
90 let Katarine Cvelf

oralna globoke brazde Božičevih njiv in seme je pognalo lepe sadove. In ne samo to. Bila je motor vsega dogajanja. Obnovila je domačijo in vidno je raslo obnavljanje doma in ugled med ljudmi.

Med tem skrbnim delom pa so se ji rojevali sinovi Poldej, Anzej in Tonej, katerim je s svojim že pokojnim možem vtila vrline zavednosti, marljivosti in poštenja. Ko dobra in skrbna mati pa ni skrbela samo za svoje ognjišče pri Božiču, temveč je bila tudi gonilna sila pri gradnji domov vseh treh sinov.

Danes, ko jubilančka uživa zasluženi pokoj, se rada spominja na uspešno prehojeno pot, katera ni bila lahka in brez skrbi.

Kljub trdnemu delu, skrbem in letom pa ima jubilatka še izredno dober spomin. S svojim bistrim umom je neverjetno prisotna in vsak dan sproti zasleduje dogajanja doma in po svetu. Izredno pa jo zanimajo dogajanja na narodnem področju. Velika skrb jo tare tudi glede naše narodne skupnosti, ali bomo zmogli vse navale in ali bodo korenine njene zvestobe pognale toliko globoko in močno, da tudi mladega roda ne bo mogel upogniti še tako silen veter.

Ob njeni 90. pomladi so se zbrali vsi sorodniki, znanci, prijatelji, da ji sežejo v roko z najboljšimi željami, da naj še ostane zdrava in čila, kot do sedaj, še vrsto let. Vsaj, da bomo praznovali njeno 100. letnico.

Čestitav so ji še prišli tudi upokojenci s predsednico Heleno Močnik. Za občino Pliberk pa so prišli predstavniki občine z županom mag. Raimundom Grilcem na čelu.

Še na mnoga leta predvsem zdravja Vam želimo.

ikej

KOROŠKO ŠAHOVSKO  
PRVENSTVO 1999Boleč poraz  
SŠZ/Zveze Bank I

Šahisti Slovenske športne zveze Celovec/Zveza Bank I so v 4. krogu play off-tekmovanja v koroški podlgi utrpeli hud poraz. Dvoboj s prvo ekipo Rapida iz Feffernitza se je končal z rezultatom 2 : 6.

Z nepričakovano visokim porazom so slovenski šahisti zdrsnili na 4. mesto na lestvici in se bodo v zadnjem krogu 24. aprila morali boriti celo proti izpadu iz druge najvišje šahovske lige na Koroškem. Nasprotnik v zadnjem krogu bo vodeči na lestvici SK Feistritz-Paternion-Weissenstein.

Za Slovensko športno zvezo, ki je zaradi nepredvidljivih okoliščin morala nastopiti v močno oslavljeni postavi (manjkali so

Arnold Hattenberger, dr. Joži Amrusch, Dunja Lukan ter mladinski igralec Roman Weber), so točkovali mag. Gorazd Živkovič, Aleksander Lukan, Ivko Ferm in Ivan Lukan (vsi remi).

## POSAMEZNI REZULTATI

IM Darko Feletar – MK Silvo Kovač 1 : 0, Hannes Tscharnutter – Arnold Hattenberger 1 : 0 (b. b.), Günther Oberberger – mag. Gorazd Živkovič remi, Hans Tscharnutter – Aleksander Lukan remi, Köfeler Christian – Rupert Reichmann 1 : 0, Helmut Löschner – Ivko Ferm remi, Marics Robert – Ivan Lukan remi, Karl-Zeher – Roman Weber 1 : 0 (b. b.)

## REZULTATI 4. KROGA

SV Raika Rapid Feffernitz I – SŠZ/Zveza Bank I 6 : 2, IBS Celovec-vzhod I – ASKO Admira Beljak II 4 : 4, SK Feistritz-Paternion-Weissenstein I – SG Die Klagenfurter/KSV II 4 : 4

## LESTVICA PO 4. KROGU

1. SK FPW I 17,5 točke, 2. SV Rapid Feffernitz 17,3, Admira Beljak II 16,4, SŠZ/Zveza Bank I 15,5, 5. Die Klagenfurter/KSV II 15,5, 6. IBS Celovec-vzhod I 14,5 točke.

Poražena je bila tudi druga ekipa SŠZ/Posojilnica Borovlje: dvoboj s šahisti z Rude se je končal z 0,5 : 5,5. Edini remi je dosegel Robert Hedenik. I. L.

20. BLEJSKI  
ŠAHOVSKI FESTIVALZmagovalec  
velemojster Sax

Na Bledu je od 20. do 28. marca potekal jubilejni 20. šahovski festival. V štirih kategorijah – A in B skupini, veteranskem in mladinskem turnirju – sta nastopila skupno 202 igralca. Med nastopajočimi šahisti je bilo 10 velemojstrov, 3 velemojstrice, 16 mednarodnih mojstrov in 2 mednarodni mojstrici iz 16 šahovskih federacij.

Na najmočnejšem A turnirju (70 šahistov) je zmagal velemojster Gyule Sax (Madžarska) s 7,5 točke, za njim pa sta se uvrstila Kožul (Hrvaška) in Wilhelmi (Nemčija) s 6,5 točke. Slovenska šahista Be-

ljavski in Tratar sta s 6 točkami delila 4. do 9. mesto.

Na B turnirju (74 šahistov) je zmagal Jovanovič (Hrvaška, 7,5 točke); med veterani (18 šahistov) je bil zmagovalec Bihovski (Rusija, 8 točk) in med mladinci (40 šahistov) je bil najboljši Župevc (Slovenija, 7,5 točke). Za najboljše šahiste so namenili nagrade v skupni vrednosti 20 tisoč DEM.

Blejski organizatorji so za 20-letno sodelovanje na šahovskih festivalih na Bledu nagradili tri zveste šahovske prijatelje: Vojna Peroviča in Slavka Malija iz Lesc ter Antonijo Einspieler, šahistko Slovenske športne zveze iz Celovca, ki je tudi letos že 19-letno sodelovala na turnirju na Bledu. Izdali pa so tudi deseto številko Biltene šahistov z vsemi rezultati in najbolj zanimivimi partijami nastopajočih. S. K.

## Pismo bralca

K članku »Zdrahe s kostjo«  
Mirka Messnerja

Trditve, da predsednik KD Pliberk na vrat na nos razpušča obe osrednji organizaciji, so izmišljotine Mirka Messnerja. Priporočam mu, da naj se točno informira, preden da piše take polemike. Kot predsednik KD Pliberk do zdaj še nikjer nisem razpuščal ne ene ne druge osrednje organizacije. Verjetno bom pa moral moje mnenje o nekaterih funkcijah ZSO

temeljito spremeniti, ker se ne držijo nam danih obljub oz. dogovorov. Ostro pa zavračam neutemeljene napade na naše društvo glede gradnje oz. financiranja kulturnega doma, kajti s takimi napadi nekateri skušajo zakriti svoje napake oz. kršitve dogovorov. Pričakujem, da boste v bodoče bolj objektivno pisali, kajti to bo koristilo tudi vašemu časopisu.

Fric Kumer, predsednik društva »Kulturni dom Pliberk«

Prav ima Fric Kumer: ni bil on, temveč odbornik Jurij Mandl. Čast, komur čast. Mirko Messner

NOGOMET – REGIONALNA LIGA

## Smola za SAK – zdaj boj proti izpadu?

Ekipi SAK noče uspeti konstantna forma skozi 90 minut – to se je spet pokazalo v koroškem derbiju v soboto proti WAC. Domačini so sicer povedli že v 2. minuti z 1 : 0, toda v nadaljevanju so igralci SAK imeli kar nekaj lepih možnosti. Rezultat tega sta bila dva gola v času petih minut – libero Vrabac (32. minuta) oz. Eberhard (37.) sta zadela za SAK.

V drugem polčasu so bile boljše možnosti spet na strani Slovenskega atletskega kluba, a vseeno je libero WAC Scheu-

cher v 61. minuti presenetil vratarja Mallegga in dosegel gol z glavo ter izenačil na 2 : 2.

Ko so že vsi računali z remijem, pa se je napaka v obrambi SAK maščevala z zadetkom Rupp (89. minuta) – gol je hkrati pomenil zmago za WAC.

S tem porazom se je SAK dobesedno sam potisnil v boj za obstoj v regionalni ligi. Ekipe je na 11. mestu, sicer še za 4 točke oddaljena od predzadnjega mesta, toda to se lahko hitro spremeni. Predzadnji LUV Graz je namreč že s precej te-

snim porazom (0 : 1) proti Gratkornu (2. na lestvici) pokazal, da je v dobri formi.

Tudi Pliberčanom ne gre bolje. V tekmi na tujem proti Welsu so igralci sicer upali na 3 točke, toda nasprotnik je vseh 90 minut dominiral in s tem onemogočil napade Pliberka. Rezultat 2 : 0 za Wels je bil precej zaslužen, kar pa sedaj pomeni za Pliberk 12. mesto na lestvici (18 točk). Tudi Pliberku torej resno grozi izpad iz regionalne lige.

### REZULTATI 17. KROGA:

WAC – SAK 3 : 2, Wels – Pliberk 2 : 0, Šentvid – Hartberg 0 : 0, Pasching – Rapid Linz 2 : 0, Leibnitz – St. Florian 2 : 2, Voitsberg – Grieskirchen 1 : 3, Gratkorn – LUV Graz 1 : 0

### 18. KROG:

SAK – Leibnitz (nedelja, 18. 4., 17.00 v Trnjam), Pliberk – Gratkorn, WAC – Šentvid, St. Florian – Wels, Linz – Hartberg, Grieskirchen – Pasching, LUV Graz – Voitsberg. T. G.

PODLIGA-VZHOD

## Globašani in Bilčovščani remizirali

Globasnica je proti Pokrčam »izgubila« dve točki zaradi pomanjkljive koncentracije v drugem polčasu. V prvi polovici je moštvo vodilo še z 2 : 0 (dvakrat Pustoslemšek), toda v 50. in 55. minuti je ekipa Pokrč zadela kar dvakrat in s tem izenačila. Tudi sodnik je v borbeni igri prispeval svoje. V naslednjem krogu pa za Globašane, ki so sedaj 10., šteje le

### 18. KROG:

Bilčovs – ASV, Žrelec – Globasnica, Šentpavel – Liebenfels, Pokrče – Mostič, Welzenegg – Velikovec, ATUS Borovlje – DSG Borovlje, Vetrinj – Gurnitz

### 1. RAZRED D

Dva derbija sta bila pretekli konec tedna na programu 1. razreda D. Šmihel in Železna Kapla sta se borila proti pred-

čani so zaslužno zmagali kar s 4 : 1. Zadeli so Blažej za Rikarja vas oz. Sager (3) in Galo za Žitara vas. Ker pa je Metlova proti Grebinju remizirala (1 : 1), so se Žitrajčani spet na 1 točko približali 2. mestu. Vodi še vedno s prednostjo 9 točk Ruda, ki lahko po tistem že načrtuje za podligo.

### REZULTATI 18. KROGA:

Rikarja vas – Žitara vas 1 : 4, Vovbre – Labot 0 : 0, Šmihel – Železna Kapla 0 : 0, Eitweg – Ruda 0 : 2, Grebinj – Metlova 1 : 1, Šteben – Maria Rojach 3 : 1

### 19. KROG (17./18. 4.):

Metlova – Rikarja vas, Žitara vas – Labot, Šmihel – Vovbre, Maria Rojach – Eitweg, Ruda – Grebinj, Železna Kapla – Klopini, Šentlenart – Šteben

### 2. RAZRED C

Hud poraz je utrpela ekipa SAK II proti Rožeku – 0 : 5, in tudi Selani so proti Krivi Vrbi iztržili »le« remi z 0 : 0. V naslednjem krogu bo v Selah gostoval vodeči Šentjakob/R., SAK II pa bo, tudi na domačih tleh, imel možnost popraviti svoj poraz z dobro igro proti Krivi Vrbi.

### REZULTATI 17. K.:

Kriva Vrba – Sele 0 : 0, Rožek – SAK II 5 : 0, HSV – Ledince 1 : 1, Dholca – Poreče 5 : 2, Šentjakob – Ososje 9 : 0, Hodiče – Treffen 1 : 1, Donau – Škofije 1 : 3

### 18. KROG:

Sele – Šentjakob/R., SAK II – Kriva Vrba

### 2. RAZRED E

Šmarjeta je jasno dokazala svoj vloga kot favorit proti Žvabeku, zmagala je namreč kar s 5 : 0. Dobrla vas je proti predzadnjemu na lestvici Mauternu razočarljivo le remizirala.

### REZULTATI 17. KROGA:

Dobrla vas – Mautern 2 : 2, Šmarjeta – Žvabek 5 : 0, Reichenfels – Preitenegg 2 : 2, Pliberk II – Djekše 1 : 3, Tinje – Frantschach 0 : 2, Sinča vas – Važenberk 1 : 0, Šentpeter – Galicija 2 : 1

### 18. KROG (17./18. 4.):

Žvabek – Tinje, Važenberk – Dobrla vas



Rikarjani so se v derbiju 1. razreda D morali vdati ekipi iz Žitare vasi

zmaga, saj moštvo igra na tujem proti zadnjemu na lestvici Žrelec.

V tekmi Gurnitz – Bilčovs je manjkalo dobrih možnosti in golov. Logičen rezultat tega je bil remi z 0 : 0. Sedaj imajo Bilčovščani le še 2 točki prednosti pred zadnjim mestom in se morajo s polno paro boriti proti izpadu iz podlige.

### REZULTATI 17. KROGA:

Globasnica – Pokrče 2 : 2, Gurnitz – Bilčovs 0 : 0, Velikovec – ATUS Borovlje 1 : 2, DSG Borovlje – Vetrinj 0 : 0, ASV – Šentpavel 1 : 0, Mostič – Welzenegg 1 : 2, Liebenfels – Žrelec 2 : 0

zadnjemu mestu. Šmihelčani so bili sicer na papirju favoriti, toda tega v igri niso mogli spremeniti v gole. Možnosti je bilo dosti, toda napadalci so jih klavarno zapravili. Kapelčani so bili v redkih protinapadih nevarni, dvakrat je le prečka »rešila« šmihelsko ekipo. Ob koncu sta se moštvi po le v redkih fazah napeti tekmi razšli z 0 : 0.

Drugi derbi je potekal v Rikarji vasi, kjer je gostovala Žitara vas. Tu pa se je favorit le izkazal kot močnejši – Žitraj-

### ODBOJKA

## Uspeh Dobljanov proti Fürstenfeldu

Navijači SK Zadruga Dob so v soboto imeli vzrok za praznovanje – njihovo moštvo je namreč v izredno napeti tekmi premagalo vodečega na lestvici Fürstenfeld s 3 : 1.

V prvih dveh setih so bili Dobljani jasno boljši in zmagali s 25 : 19 oz. 25 : 20. V tretjem setu je koncentracija nekoliko popustila in Fürstenfeld je rezultat v setih znižal na 1 : 2. Nato so navijači prispevali svoj delež k zmagi, ko so glasno podpirali svoje mo-

štvo in bili s tem deloma »sozaslužni« za zmago v četrtem setu s 26 : 24. S to zmago je SK Dob ustvaril bazo za obstoj v 1. zvezni ligi, saj za dosego tega cilja zadostuje že 2. mesto. »Smo na najboljši poti, da ostanemo v ligi«, se je zmage veselil predvsem kápetan Martin Micheu. Če Dob lahko še slavi uspeh v naslednjem krogu proti neposrednemu konkurentu Steyru (17. 4. v Steyru), bo izpad iz lige na vsak način preprečen.

**Lestvica po 6. krogu:** 1. Fürstenfeld 10 točk (16:5), 2. SK Zadruga Dob 8 (14:8), 3. Steyr 8 (12:8), 4. Gleisdorf/Weiz 4 (8:12), 5. Döbling 4 (11:15), 6. Linz 2 (3:16).

BOKS

## Wieser spet v reprezentanci

Franci Wieser je v zadnjem času spet slavil nekaj uspehov na boksarskih tekmovanjih. Tako je 19. marca tekmoval na boksarski reviji različnih slovenskih klubov v Ljubljani. V dveh tekmah je dvakrat jasno zmagal po točkah, in sicer proti Zveržini ter proti Percu.

Prejšnjo soboto pa je Wieser tekmoval na kvalifikacijski tekmi v težki kategoriji v Welsu. Z zmago proti boksarju iz Linza Rolandu Fekesu si je spet zagotovil mesto v državni boksarski reprezentanci. Tako bo Avstrijo zastopal junija na velikem mednarodnem turnirju v Pulju v Istri.

SMUČANJE

## Sprejem za Sabine Egger

V soboto so v Štebnu pripravili velik sprejem za zmagovalko svetovnega pokala v slalomu Sabine Egger. Pred gasilskim domom se je zbralo nekaj sto prijateljev smučarskega športa, ki so čestitali Sabini za uspehe v pretekli sezoni. Smučarka je bila preobložena z darili in se ni mo-

gla dovolj zahvaliti vsem. Zbor ljudske šole in tudi skupina »Die Jauntaler« sta celo naštudirala posebni pesmi zanje. Veliko praznovanje za velike uspehe Sabine Egger je v prijetnem krogu domačinov trajalo do nočnih ur in je bilo lep konec smučarske sezone 1998/99.

KOLESARJENJE

## »Paco« ni zdržal dirke Paris-Roubaix

Pustolovščina Paris-Roubaix se je za Petra »Paco« Wrolicha končala predčasno, saj se je kot tudi drugi Avstrijec Rene Haselbacher vdal že pred koncem dirke. Na najtežji kolesarski tekmi leta pa je triumfirал

Italijan Andrea Tafi. Po 3. mestu leta 1996 in 2. mestu v preteklem letu je letos končno lahko slavil zmago. Vsekakor, vsem tekmovalcem bo dirka Paris-Roubaix '99 ostala nepozabna.

ŠAHOVSKI OREH ŠT. 59

Silvo Kovač

## Šoln – Waller (Bled Open A 1999)

Z zadnjo potezo črnega Se3 sta napadeni najmočnejši figuri belega – dama in trdnjava. Mladi slovenski mojster Šoln pa se ne boji izgube kvalitete, saj je črnemu kralju pri-

pravil neprijetno presenečenje na robu šahovnice.

Kako poteka nekajpotezna kombinacija belega, ki prisili črnega na predajo?

### Rešitev št. 58

Bela trdnjava se ne vrača po d liniji, temveč odločilno poseže v napad na črnega kralja po šesti vrsti s potezo 1.Tg6:!. Črni ne sme sprejeti žrtve trdnjave, saj sledi na 1...fg6 2.Lg8+ Kh8 3.Sg6: mat! Črni je še poizkušal z obrambo 1...Sf6, vendar je sledila žrtve kvalitete 2.Tg7:+ Kg7: 3.Sf5+ Kg6 4.Dd2 sedaj še bela dama prihaja v napad. 4...Sg8 5.Se7: De7: 6.f4 ef4 7.Df4: Sf6 in črni je priznal premoč belih figur in se vdal!

